

literaturile popoarelor iugoslave (limba sârbocroată, slovenă și macedoneană), I—II, în „Lumina“, XVI, 1962, nr. 4, p. 234—245; nr. 5, p. 319—331; idem, *Scurtă privire asupra literaturii române în R.F.P. Iugoslavia*, „Libertatea“, Vîrșeț, XVIII, 1962, nr. 37, p. 6—7 etc.].

Vorbind în prefață (p. 8) despre conținutul cărții sale, autorul arată că volumul tratează „relațiile sârbo-române transpuse pe planurile: metodologic, istoric, cultural și lingvistic (în primul rînd dialectal)“. Întreaga materie cercetată este expusă în patru mari capitole (aici am remarca doar că *obiectul* cercetării și *metodologia* acesteia sînt de ordin diferit: relațiile pot fi istorice, culturale, lingvistice etc., dar nu și metodologice).

Primul capitol, intitulat *Contribuție la metodologia studierii relațiilor sârbo-române pe plan lingvistic și literar-cultural* (p. 13—79), constituie o dezvoltare a prelegerii de deschidere ținute de autor la facultatea de filologie a Universității din Belgrad, cu prilejul începerii cursurilor la grupa nou formată de limbă și literatură română, la 3.XII.1963 (publicată în „Lumina“, Panciova, XVII, 1963, nr. 6, p. 383—415).

Folosind o bogată bibliografie și subliniind aportul științific al unor istorici și lingviști de prestigiu, ca I. Bogdan, I. Bărbulescu, N. Iorga, S. Pușcariu, E. Petrovici, Al. Rosetti și mulți alții dintre români; P. Skok, H. Barić, M. Filipović, D. Sp. Radojčić, M. Deanović — dintre reprezentanții științei iugoslave, Radu Flora constată totuși că aceste cercetări au aspect „fragmentar“ și că a sosit timpul unei „sinteze atocuprinzătoare“. Întregul capitol are un caracter general-orientativ, conturînd stadiul actual al cercetării relațiilor sârbo-române pe plan social — istoric, folcloric, literar, lingvistic, din perioada primelor contacte pînă în zilele noastre; alături de rezultatele certe ale investigației, se arată problemele nerezolvate sau controversate, zonele necercetate, jaloanele și direcțiile principale ale cercetării viitoare. Fară a stăruii prea mult asupra unor chestiuni de detaliu, capitolul introductiv al volumului are meritul de a oferi o imagine de ansamblu asupra multiplelor interferențe româno-sârbe, un tablou cuprinzător, în general adus la zi sub raport bibliografic, al studierii întregii problematice, indicînd sarcinile actuale care stau în fața cercetătorilor acestui domeniu.

Al doilea capitol al cărții (p. 61—103) cuprinde trei studii cu caracter istoric, dintre care primul, *Hrisovul lui Constantin Brîncoveanu — Contribuție la chestiunea originii mănăstirii Rakovica*, a mai fost publicat în *Zbornik Matice srpske za društvene nauke*, Novi Sad, XV, 1956, p. 69—80. Importanța acestui document constă nu numai în faptul că a fost pînă acum necunoscut, ci și pentru lumina pe care o aduce în privința zidirii mănăstirii Rakovica. Autorul, folosind numeroase argumente, admite drept ctitor, pe Radu IV și datează zidirea mănăstirii la sfîrșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea. În continuare sînt publicate *Știri despre unii domnitori români în arhivele iugoslave*, valorificîndu-se două documente — un act de danie din 1665 către mănăstirea Mileșevo din Serbia al domnitorului muntean Radu Leon și unul din 1791 privitor la șederea lui Alexandru Ipsilanti la Brno. Capitolul istoric se încheie cu relatarea, pe baza documentară, a evenimentelor sîngeroase petrecute în satul Sîmiai (actualul Locve) în a doua jumătate a anului revoluționar (1848).